

3. Вовчаста Н. Я. Застосування мовленнєвої діяльності на практичних заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням / Н. Я. Вовчаста // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2011. – №. 2. – С. 107–109.
4. Пассов Е. И. Коммуникативное иноязычное образование. Концепция развития индивида в диалоге культур / Е. И. Пассов. – Липецк : ЛГПИ-РЦИО, 2000. – 216 с.
5. Пятакова Г. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі : [навчально-методичний посібник для студентів та магістрантів вищої школи] / Г. Пятакова, Н. Заячківська. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 55 с.

Пачева В.М.

УДК 811.161.2'282.2(477.64)

СЛОВОЗМІНА ІМЕННИКІВ І ВІДМІНИ В УКРАЇНСЬКИХ ЗАПОРІЗЬКО-НАДАЗОВСЬКИХ ГОВІРКАХ

***Анотація.** Стаття є продовженням циклу публікацій автора з діалектної словозміни української мови. Автор на матеріалі запорізько-надазовських говірок досліджує словозміну іменників I відміни, виявляє особливості вживання відмінкових закінчень різними віковими групами респондентів, визначає характерні риси словозміни іменників у порівнянні з відповідними рисами інших говорів південно-східного наріччя української мови, центральні та периферійні форми іменників у граматичній системі, спираючись при цьому на діалектні тексти українських степових говірок Запорізького Надазов'я. Основою для дослідження послужили матеріали, зібрані у 31 населеному пункті півдня Запорізької області: Андріївка, Берестове, Дмитрівка, Карла Маркса, Миколаївка, Новотроїцьке, Успенівка, Бердянського району, Бесідівка, Володимирівка, Воскресенка, Ганноопанлінка, Горіхівка, Дмитрівка, Новокостянтинівка, Новомиколаївка, Олександрівка, Приморський Посад, Степанівка Перша Приазовського району, Борисівка, Новоолексіївка, Єлисейка, Єлизаветівка, Лозанівка, Партизани Приморського району, Вознесенка, Костянтинівка та Новомиколаївка Мелітопольського району, Вовчанське, Давидівка, Охримівка, Шелюги Якимівського району.*

***Ключові слова:** словозміна, іменник, запорізько-надазовські говірки, українська діалектна мова.*

***Аннотация.** Статья продолжает цикл публикаций автора по диалектному словоизменению украинского языка. Автор на материале запорожско-приазовских говоров изучает словоизменение имен существительных I склонения, выявляет особенности употребления падежных окончаний разными возрастными группами респондентов, определяет характерные черты словоизменения имен существительных сравнительно с соответствующими чертами других говоров юго-восточного наречия украинского языка, центральные и периферийные формы имен существительных в грамматической системе, опираясь при этом на диалектные тексты украинских степных говоров Запорожского Приазовья.*

Основой для исследования послужили материалы, собранные в 31 населенном пункте юга Запорожской области: Андреевка, Берестовое, Дмитровка, Карла Маркса, Николаевка, Новотроицкое, Успеновка Бердянского района, Беседовка, Владимировка, Воскресенка, Ганноопанлинка, Ореховка, Дмитровка, Новоконстантиновка, Новониколаевка, Александровка, Приморский Посад, Степановка Первая Приазовского района, Борисовка, Новоалексеевка, Елисейка, Елизаветовка, Лозановка, Партизаны Приморского района, Вознесенка, Константиновка и Новониколаевка Мелитопольского района, Волчанское, Давыдовка, Охримовка, Шелюги Акимовского района.

***Ключевые слова:** словоизменение, имя существительное, запорожско-приазовские говоры, украинский диалектный язык.*

***Summary.** The article continues the series of author's publications about the dialectal inflection of the Ukrainian language. The author investigates the nouns' inflection of declension I using the material of Zaporizhian over Azov dialects, reveals the features of case endings' use by different age groups of respondents, determines the characteristic features of nouns' inflection in comparison with the corresponding features of other dialects of South-Eastern speaking of the Ukrainian language, the central and peripheral noun forms in grammatical system, based on the dialectal texts of Ukrainian steppe dialects of Zaporizhian Azov area.*

Served as a basis for research materials collected by Author in 31 villages south of Zaporozhye region: Andriyivka, Berestove, Dmytrivka, Karl Marx, Mykolayivka, Novotroicke, Uspenivka from Berdyansk district; Besidivka, Volodymyrivka, Voskresenka, Hannoopanlynka, Horihivka, Dmytrivka, Novokonstantynivka, Novomykolayivka, Alexandrivka, Prymorskiy Posad, Stepanivka Persha from Pryazovski District; Borysivka, Novooleksiivka, Yelyzavetivka, Yelysiyivka, Lozanivka, Partisan from Primorsky District; Voznesenka, Kostiantynivka and Novomykolayivka from Melitopol district; Vovchanske, Davydivka, Ohrymivka, from Yakymivski district.

***Keywords:** inflection, noun, Zaporizhian over Azov dialects, Ukrainian dialect language.*

Словозміна іменника у говорах української мови поки що вивчена недостатньо. Одним із основних завдань діалектології є вивчення системи словозміни у говірках, що залишилися поза увагою дослідників. З цього погляду вивчення запорізько-надазовських говірок доповнить наші знання про парадигматичну структуру іменних частин мови, варіантність словоформ іменника в українській мові.

Актуальність цієї проблеми визначається й потребою всебічного вивчення граматичного ладу української діалектної мови. Діалектні тексти уже не одне століття є цінним джерелом мовної інформації. Багатство та різноманітність варіантів словоформ, якими відзначаються говори внаслідок складних та тривалих процесів формотворення, продовжують привертати увагу діалектологів й у XXI ст.

Сучасне мовознавство достатньо розкриває історію формування іменника, його природу, морфологічні та синтаксичні ознаки [2], [5], [9], [11], [24], проте проблема його парадигматики залишається основною. Тож потреба глибшого вивчення цієї частини мови цілком обумовлена, адже недостатнє дослідження іменника саме на матеріалі діалектних текстів засвідчує обмежений перелік праць, виявлених нами.

Так, Я. Д. Нагін [18] розглядає словозміну іменників у степових херсонських говірках, З.Л. Омельченко [19], [20] – форми родового та орудного відмінків іменників на прикладі східностепових українських говірок. В.А. Чабаненком [23] виявлено особливості відмінювання іменників у степових говірках долини р. Кінської.

Нині з-поміж досліджень, що розкривають словозмінну парадигматику іменника української діалектної мови, можна назвати праці Н.Б. Бекеш [3], Л.Г. Гажуа-Котик [6], К.Ф. Герман [7], Р.С. Зінчук [12], Л.В. Рябець [22]. Як бачимо, ця проблема саме на матеріалі діалектних текстів запорізько-надазовського ареалу досі ніким не досліджувалася.

Мета статті – виявити характерні риси словозміни іменників І відміни в українських говірках Запорізького Надазов'я у порівнянні з відповідними рисами інших говорів південно-східного наріччя української мови. За об'єкт дослідження взято граматичну систему українських запорізько-надазовських говірок, а за предмет – іменникову словозміну.

Матеріалом для вивчення проблеми послужили діалектні тексти, зібрані нами у таких українських селах південних районів Запорізької області: А. – смт. Андріївка Бердянського р-ну, Бер. – с. Берестове Бердянського р-ну, Бес. – с. Бесідівка Приазовського р-ну, Бор. – с. Борисівка Приморського р-ну, Воз. – с. Вознесенка Мелітопольського р-ну, Вол. – с. Володимирівка Приазовського р-ну, Вовч. – с. Вовчанське Якимівського р-ну, Вос. – с. Воскресенка Приазовського р-ну, Г. оп. – с. Ганноопанлінка Приазовського р-ну, Гор. – с. Горіхівка Приазовського р-ну, Дав. – с. Давидівка Якимівського р-ну, Дм. Б. – с. Дмитрівка Бердянського р-ну, Дм. П. – с. Дмитрівка Приазовського р-ну, Єлиз. – с. Єлисаветівка Приморського р-ну, Єлис. – с. Єлисіївка Приморського р-ну, К.– с. Костянтинівка Мелітопольського р-ну, К. М. – с. Карла Маркса Бердянського р-ну, Л. – с. Лозанівка Приморського р-ну, М. – с. Миколаївка Бердянського р-ну, Н. к. – с. Новокостянтинівка Приазовського р-ну, Н. м. П. – с. Новомиколаївка Приазовського р-ну, Н. м. М. – с. Новомиколаївка Мелітопольського р-ну, Н. ол. – с. Новоолексіївка Приморського р-ну, Н. тр. – с. Новотроїцьке Бердянського р-ну, Ол. – с. Олександрівка Приазовського р-ну, Охр. – с. Охримівка Якимівського р-ну, П. – с. Партизани Приморського р-ну, Пр. П. – с. Приморський Посад Приазовського р-ну, Ст. П. – с. Степанівка Перша Приазовського р-ну, Усп. – с. Успенівка Бердянського р-ну, Шел. – с. Шелюги Якимівського р-ну.

Як і в українській літературній мові тут словозміна іменника відбиває семантико-синтаксичну категорію відмінка – називний, родовий, давальний, знахідний, орудний, місцевий та кличний (далі – Н. в., Р. в., Д. в., З. в., О. в., М. в., Кл. в.), двочленну категорію числа – одиниця та множина (далі – одн., мн.), класифікаційну категорію істот – неістот [4: 25].

Однина. У всіх запорізько-надазовських говірках у парадигмі І і парадигмі ІІ відміни характерне розрізнення твердої, м'якої та мішаної груп. Проте в окремих із обстежених говірок варіанти відмінкових парадигм іменника залежно від твердості чи м'якості приголосного основи виділяються не завжди. Зокрема, у говірках сіл Дм. Б., К. М., М., Н. к., Н. м. П., Пр. П. словозміна іменників І відміни, основа яких закінчується на приголосний **-ц-**, відбувається за м'яким і твердим зразком, наприклад: [б'олни'ц'а(-і)], [б'олни'це''ю], [в'іуц'а(-і)], [в'іуце''ю], [в'улиц'а(-і)], [в'улице''ю], [пал'ани'ц'а(-і)], [пал'ани'це''ю], [пишини'ц'а(-і)], [пишини'це''ю], [тил'а'тниц'а(-і)], [тил'а'тниц'а''ю] – [б'олни'ца(-у)], [б'олни'це''ю], [в'іуца'(-у)], [в'іуц'о''ю], [уб'ор'нич'ца(-у)], [уб'ор'нич'ца''ю], [пишини'ца(-у)], [пишини'ца''ю]. У діалектних текстах зустрічаємо: [...а т'од'і'ўже'ја зна'ју / ш'о'ја'як'на'хве'рм'і'р'оби'ла'уб'о'р'нич'ц'а'о'ј'у / м'і'не' забра'ли / ў'же'ја'шк'о'л'ук'о'н'ч'ила //].

Говіркам, що поширені у селах Воз., Волч., Вос., К., Н. м. М., Шел., характерні такі ж словоформи іменників з основою на **-р** у прямих відмінках, які властиві й літературній мові, а у непрямих, зокрема в О. в., – словоформи іменників з кінцевим приголосним основи **-ц** і флексіями **-ц'ю**, а також **-о'ю** з попереднім пом'якшеним приголосним, наприклад: [в'улиц'ю] – [в'улиц'о'ю], [в'іуц'о'ю], [одн'окла'сниц'ю], [одн'окла'сниц'о'ю], [тил'а'тниц'ю], [тил'а'тниц'о'ю]. У діалектних текстах зустрічаємо: [...а'ја'пр'ораби'ла'тил'а'тниц'о'ю'аж''д'о'п'енз'і'ї'о //].

Тож у запорізько-надазовських говірках ці іменники мають таку парадигму: *однина, ж.р.*: Н. в. – *-а (-я)*, Р. в. – *-и(-і)*, Д. в. – *-і(-у)*, З. в. – *-у(-ю)*, О. в. – *[ц']-ою ([ц']-ею)*, М. в. – *-і(-у)*, Кл. в. – *-а(-я)*.

Словоформи іменників з основою на **-р** у цих же говірках у непрямих відмінках спостерігаються переважно із флексією **-ої**, зокрема [на'р'ої], [с'истр'о'ї], [шк'у'р'ої]. У діалектних текстах зустрічаємо, наприклад: [г'о'нім'кар'о'в'у'на'сти / с'т'ої'же'с'истр'о'ї'дирим'о'с'а //]. Словозміну цих іменників характеризують наступні флексії: Н. в. – *-а*, Р. в. – *-и*, Д. в. – *-і*, З. в. – *-у*, О. в. – *-ою(-ої)*, М. в. – *-і*, Кл. в. – *-а*.

Діалектологами виявлено, що через своєрідні діалектні процеси ствердіння та пом'якшення приголосних звуків одні і ті ж іменники в літературній мові і в говорах відмінюються за різними зразками [13: 11]. Зокрема, іменники з кінцевими приголосними основи **-р**, **-ц**, які в літературній мові відмінюються як м'які, у частині північних і південно-західних говорів мають твердий зразок відмінювання [15: 31]. Можливо припустити, що у запорізько-надазовських говірках ця особливість може бути запозиченою від вихідців із північних чи південно-західних областей України, нащадки яких є серед мешканців обстежених сіл [21].

У всіх запорізько-надазовських говірках, окрім говірок сіл А., Бер., К. М., М., Усп., у яких словоформа з флексією **-ої** не спостерігається, іменники з основою на задньязыкові приголосні **-з, -к, -х** та шиплячі в О. в. одн. мають флексії **-ою, -ої**, наприклад: [ба́рж о́ю(-ої)], [до́р о́з о́ю(-ої)], [до́уи о́ю(-ої)], [к о́ж о́ю(-ої)], [кр у́ч о́ю(-ої)], [миж о́ю(-ої)], [м у́х о́ю(-ої)], [н о́з о́ю(-ої)], [п ук о́ю(-ої)]. Такі словоформи підтверджують і діалектні тексти, зокрема [в она́ одна́ до́уи о́ї / ни до́теї́ / ник о́з о́ нима́//]. Словоформи О. в. одн. іменників з м'яким приголосним основи та з флексією **-ою, -ію** або **-ею** послідовно виступають також і у мовленні представників усіх вікових груп, наприклад: [до́л о́н'ію], [свин'е́ю], [с о́тн'ію]. Причому в сильній позиції повсюдно маємо словоформи з флексією **-ею**, а в слабкій – з флексією **-ію**. У говірках сіл К., К. М., Л., М., Н. тр., П. переважає словоформа з флексією **-ою** в мовленні найстарших носіїв говірок, наприклад: [до́л о́н о́ю], [свин о́ю], [с о́тн о́ю].

Ця особливість не є вузьколокальною. Такі словоформи, зокрема з флексією **-ою**, характерні для всіх говірок південно-східного наріччя, волинських та подільських південно-західного, широко вживаються також і в польських говірках [15: 37].

Отже, словоформи з флексією **-ої** переважають у мовленні носіїв запорізько-надазовських говірок старшого та середнього віку. Їх як такі, що спостерігається зрідка, зафіксовано діалектологами також у слобожанських і степових говірках південно-східного наріччя [15: 38]. На обстеженій території ця словоформа поширена повсюдно лише у говірках сіл Дм. Б, Н. тр. Б. та Н. м. П. ще й у мовленні найстаршої вікової групи, серед засновників цих сіл є переселенці з Воронежської губернії.

Значно рідше в запорізько-надазовських говірках спостерігаємо словоформи з флексією **-ею**, які тут поширюються незалежно від наголосу і більш характерні для наймолодшої групи, наприклад: [гр у́шею], [ми́же́ю], [с у́шею], [до́уше́ю].

Словоформи О. в. одн. іменників І відміни з флексією **-ої** українській літературній мові не характерні. У говірках Запорізького Надазов'я, окрім говірок сіл А., Бер., К. М., М., Усп., вони підтримуються відповідними словоформами російської мови. Внаслідок цього тут флексія **-ої** виявилася стійкою і вживається послідовно у відмінюванні іменників жіночого роду, наприклад: [го́л ов о́ї], [гли́н о́ї], [к ук у́р у́з о́ї], [пу́б о́ї], [р об о́т о́ї], [р ук о́ї], [с уд о́ї], [т о́лк о́ї], [учи́тлк о́ї].

Діалектологами виявлено, що утворившись шляхом фонетичної редукції кінцевого звука [у], словоформи з флексіями **-еї** та **-ої** виступають як характерні для північних і південно-східних говірок [16: 21]. Їх продовжують спостерігати дослідники в окремих говірках чорнобильської зони на Київщині [8: 29].

Множина. У формах множини з-поміж іменників І відміни найбільше привертають увагу іменники з флексіями називного та родового відмінків. У Н. в. іменники з кінцевими приголосними основи **-р, -ц** утворюють два варіанти – твердий та м'який, які послідовно поширені лише в говірках Вос., Дм. Б., Дм. П., Л., М., Н. к., Пр. П., наприклад: [к у́рици(-'і)] – [к у́риц], [к ош'они́ци(-'і)] (скошена пшениця) – [к ош'они́ц], [па́ри(-'і)] (від пара) – [пар], [хма́ри(-'і)] – [хмар].

У інших запорізько-надазовських говірках твердий варіант іменників з основою на **-ц** та м'який – на **-р** може виступати послідовно тільки у мовленні осіб найстаршого віку. В мовленні інших носіїв говірок він зустрічається зрідка.

У родовому відмінку вживаються іменники з нульовим закінченням або з закінченням **-еї**, які в літературній мові (незалежно від відміни) мають здатність набувати ще іншого закінчення (як правило **-ію**). Такі форми в досліджених говірках, де вони підтримуються впливом колишніх ***[j]**-основ, утворили форми як спільні з літературними, так і розбіжні з ними. З.Л. Омельченко кваліфікує це явище як притаманне діалектам і характерне для іменників усіх відмін [19: 141]. Форма на **-ію** властива говіркам південно-східного наріччя, зокрема степовим Донецької [19: 135], Запорізької [23: 98], Одеської [10: 89] областей та деяким слобожанським [14: 177] і польським [13: 14]. Мають її також і окремі говірки Запорізького Надазов'я, напр.: [баб'і́ю / ба́б'ію́], [гри́н'ію́], [к о́з'ію́], [ла́мн'ію́], [с о́сн'ію́] у Бор., Бер., Вол., Дм. Б., Єлис., К., Л., М., Н. к., П.

Отже, запорізько-надазовські говірки у ряді випадків доповнюють ареал тих чи інших словоформ в українській мові. Але наявність окремих із них лише у певних вікових групах респондентів засвідчує процес поступового їх зникнення. Аналіз діалектних текстів на матеріалі обстеженого ареалу засвідчує, що більшість із виявлених іменникових форм така ж, як уже відомі у інших степових говірках та у інших говорах південно-східного наріччя української мови, деякі є тотожними до літературних форм.

Опис лише словозміни іменників І відміни, що є важливим компонентом парадигматичної системи іменника як однієї із складових граматики досліджених говірок, на матеріалі проаналізованих текстів не дає достатньо підстав, щоб зробити висновки про парадигматику іменника, його морфологічні та синтаксичні ознаки. Але вивчення іменника на прикладі запорізько-надазовських й інших українських говірок та сучасної української літературної мови спонукають зробити припущення щодо певних відмінностей між різними говірками чи й їх групами в діалектній мові.

Тож дослідження іменника у запорізько-надазовській групі говірок необхідне для поглиблення знань про граматику іменника української мови.

Джерела та література:

1. Бевзенко С. П. Українська діалектологія : навчальний посібник / С. П. Бевзенко – К : Вища школа, 1980. — 245 с.
2. Безпояско О. К. Граматика української мови. Морфологія : підручник / О. К. Безпояско, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. – К. : Либідь, 1993. – 336 с.

3. Бекеш Н. Б. Граматична аналогія в говорах української мови : Словозміна іменників : автореф. дис...канд. філол. наук : 10.02.02 / Н. Б. Бекеш; Львівський університет. – Львів, 1994. – 25 с. – укр.
4. Болнох О. В. Парадигматика іменника / О. В. Болнох // Мовознавство. – 1995. – № 4 – 5. – С. 24 – 29.
5. Вихованець І. Р. Система відмінків української мови: Монографія / І. Р. Вихованець. – К. : Наукова думка, 1987. — 230 с.
6. Гажук-Котик Л. Г. Словозміна іменних частин мови в українських говірках Північної Буковини : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Л. Г. Гажук-Котик; Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. – Чернівці, 2009. – 20 с. – укр.
7. Герман К. Ф. Словозміна іменників українських говірок Буковини / К. Ф. Герман // Науковий вісник ЧДУ. Слов'янська філологія. – В. 52 – 53. – Чернівці: Рута, 1999. – С. 153 – 161.
8. Говірки Чорнобильської зони : Системний опис / П. Ю. Гриценко, Г. В. Воронич, Л. І. Дорошенко та ін. – К. : Довіра, 1999. – 271 с.
9. Горпинич В. О. Українська морфологія : навчальний посібник / В. О. Горпинич. – Дніпропетровськ, ДНУ, 2002. – 350 с.
10. Дроздовський В. П. Окремі явища граматичної аналогії в українських говірках Татарбунарського, Саратського та Білгород-Дністровського районів Одеської області / В. П. Дроздовський // Праці Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. – Серія філологічних наук. – В. 11. – Одеса, 1961. – С. 88– 96.
11. Жовтобрюх М. А. Історична граматики української мови : навчальний посібник / М. А. Жовтобрюх, О. Т. Волох, С. П. Самійленко, І. І. Слинько – К. : Вища школа, 1980. – 319 с.
12. Зінчук Р. С. Словозміна іменників у західнополіських говірках: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Р. С. Зінчук ; Волин. нац. ун-т ім. Л. Українки. – Луцьк, 2010. – 20 с. – укр.
13. Козачук Г. О. Особливості відмінкової парадигми іменників І відміни у поліських говірках / О. Г. Козачук // Граматичні аспекти української мови : Зб. наук. пр. – К. : КДПІ, 1985. – С. 11 – 16.
14. Лисиченко Л. А. Із спостережень над системою словозміни в говірках східної Харківщини / Л. А. Лисиченко // Наукові записки ХДПІ. Філологічна серія. – Т. 31. – Харків, 1958. – С. 177 – 194.
15. Матвіяс І. Г. Взаємодія основ з твердими і м'якими приголосними у відмінковій парадигмі іменника / І. Г. Матвіяс // Фонетична, морфологічна і лексична система українських говорів. – К. : Наукова думка, 1983. – С. 30 – 60.
16. Матвіяс І. Г. Орудний відмінок однини іменників І відміни в українській мові / І. Г. Матвіяс // Територіальні діалекти і власні назви. – К. : Наукова думка, 1965. – С. 16 – 30.
17. Матвіяс І. Г. Іменник в українській мові / І. Г. Матвіяс. – К. : Радянська школа, 1974. – 182 с.
18. Нагін Я. Д. Відмінювання іменників у степових херсонських говірках / Я. Д. Нагін // Наукові записки Херсонського педагогічного інституту. – 1956. – В. 6. – С. 169 – 198.
19. Омельченко З. Л. Родовий відмінок іменників у східностепових говорах / З. Л. Омельченко // Українське мовознавство. Республіканський міжвідомчий науковий збірник. – К. : Вища школа, 1983. – В. 11. – С. 135 – 144.
20. Омельченко З. Л. Форми орудного відмінка іменних частин мови у східностепових говірках / З. Л. Омельченко // Структура і розвиток українських говорів на сучасному етапі: Тези доп. і повід. – Житомир, 1983. — С. 146 – 147.
21. Пачева В. М. Переселення українців та росіян до Таврійської губернії на рубежі 50–60-х XIX ст. / В. М. Пачева // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного інституту. Історія. – Бердянськ, 2000. – С. 120 – 124.
22. Рябець Л. В. Словозміна іменника в говірках центральнополісько-середньонадніпрянської суміжності : Автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.01 / Л. В. Рябець ; НАН України. Ін-т укр. мови. – К., 1999. – 16 с. – укр.
23. Чабаненко В. А. Особливості відмінювання іменників у степових говірках долини р. Кінської / В. А. Чабаненко // Українська лінгвістична географія. – К., 1956. – С. 96 – 102.
24. Юносова В. О. Варіантність відмінкових закінчень іменників у сучасній українській літературній мові : Автореф. дис...канд. філолог. наук : 10.02.01. / В. О. Юносова ; Національна академія наук України. Ін-т української мови. – К., 1998. – 18 с. – укр.